

Süt Emme Müddeti Nedir?

Soru: Biz fıkıh okuyoruz. Rada bahsinde bir çocuğun süt emme zamanının hangi müddete kadar uzayacağı işleniyor ancak mesele biraz ihtilaflı ve karışık. İmamlar arasındaki bu ihtilaf nedir, neden kaynaklanmaktadır? Aydınlatırsanız sevinirim.

Cevap: Bir çocuğun süt emme miktarının ne kadar bir zaman dilimi içerisinde olması gerektiği ayette açıkça belirtilmektedir. Nitekim Cenab-ı Hak “Emzirmeyi tamamlamak isteyenler için anneler çocuklarını tam iki yıl emzirirler” buyurmaktadır.[\[1\]](#) Ayette bu şekilde anlatılmaktaysa da bu konuda İmam Ebu Hanife’nin hilafı vardır.

Şöyle ki; İmam Ebu Hanife, çocuğun süt emme miktarının iki sene altı ay olabileceğini söylemektedir. Aslında bu ihtilafın semeresi süt ile sabit olan hürmet olayında çıkmaktadır. İmam Ebu Hanife’ nin bu görüşüne keza yine ayetten delil bulma işlevini ilk kez Serahsî’ de görüyoruz. Öyle ki o İmam Ebu Hanife’ nin, bu görüşüne “Onu taşıması ve sütten ayırması otuz aydır”[\[2\]](#) şeklindeki ayetle istidlal ettiğini söylemektedir. Zira bu ayete göre, gerek çocuğa hamilelik dönemi ve gerekse çocuğun sütten kesilmesi dönemi otuz ay olacaktır. Ne varki hamilelik döneminin iki yılı geçmeyeceği hakkında nas bulunduğundan dolayı, süt emzirme müddeti hali üzere kalmıştır. Bir de iki yıl emzireceklerine dair olan ayetin devamında “Eğer (anne ve baba) kendi aralarında anlaşarak çocuğu sütten kesmek isterlerse...” ifadesi bulunduğundan dolayı, iki yıldan sonra çocuğa süt vermenin cevazı anlaşılmaktadır.[\[3\]](#) Ancak belirttiğimiz gibi, müteahhirlerde de sıkça rastladığımız bu çıkarım[\[4\]](#) İmam Serahsi’ ye kadar uzanmaktadır.

İmam Muhammed ise “Muvatta” rivayetinde rada’ ile alakalı nakilleri serdettikten sonra, süt emzirme müddetinin ayette geçtiği üzere iki yıl olduğunu belirtir. Daha sonraki ifadesinde hocası İmam Ebu Hanife’nin bu konuda ihtiyata gittiğini ve emzirme müddetinin iki yıldan sonra altı ay kadar devam edeceği şeklinde hüküm verdiğini belirtir.[\[5\]](#) İmam-ı Azam’a en yakın kavil olarak bulabileceğimiz bu nakil konumuz açısından önemlidir. Zira görüldüğü gibi İmam Muhammed, İmam Ebu Hanife’nin meseleyi nas üzerine değil de daha çok ihtiyat üzerine bina ettiğini tasrih etmektedir.

Ancak, Maveruunnehir tarafında kaleme alınmış metinler başta olmak üzere mezhebe ait sair metinlerde İmam Ebu Hanife’ nin görüşünün tercih edildiği görülmektedir. Bundan dolayıdır ki İmam Ebu Hanife adına mezhep ulemasının yaptığı istidlallerin tamamen zayıf olduğunu söyleyen Abdü’l-Hayy el-Leknevi, zayıf olmasına rağmen metinlere bu görüşü koyanların, bu meselede sahih görüş olarak kabul edilebilecek İmameyn’ in görüşünü almamaları hususunda serzenişte bulunmaktadır.[\[6\]](#)

[\[1\]](#) Kur’an, Bakara, 233

[2] Kur'an, el-Ahkaf 15

[3] Serahsi, el-Mebhut, V/ 136 Daru'l-Marife, Beyrut, Lübnan

[4] Mesela Bkz. Merğınanı, el-Hıdaye, I/ 257 vd. Daru'l-Erkam,

[5] Muhammed b. Hasen eş-Şeybani, Muvatta, II/ 607 vd. Daru'l-Kalem, Dimeşk

[6] Abdülhayy el-Leknevî, Umdetu'r-Rıaye ala Şerhi'l-Vıkaye, III/ 206,
Daru'l-Kütübi'l-İlmıyye, Beyrut, 2009, B.1